

JOHN MOORE, EEN ENGELANDVAARDER ONDER NAPOLEON

DOOR MR. H. HARDENBERG

RUIM zesentwintig jaar geleden, terwijl het Engelse volk op heroïsche wijze de beproevingen van de Tweede Wereldoorlog doorstond, heeft de schrijfster Carola Oman met de nodige zin voor humor beschreven, hoe het haar landgenoten verging, die na het sluiten van de wapenstilstand, voorafgaande aan de in alle schoolboekjes vermelde Vrede van Amiens, naar Frankrijk overstaken. Hoewel de meer bezadigde staatslieden in Engeland nogal sceptisch tegenover die vrede stonden en haar min of meer als een 'experimental peace' beschouwden, was de stroom van ladies en lords, verlangend om met het nieuwe Frankrijk kennis te maken, vrijwel niet te stuiten. Op 18 november 1801 hervatten de mailboten tussen Dover en Calais hun geregelde diensten en op een van hun eerste reizen vervoerden ze al meer dan zestig vrouwelijke passagiers, brandend van nieuwsgierigheid om de laatste Parijse nouveautés met inbegrip van de Eerste Consul te aanschouwen.

Wat de reis voor de Engelsen bijzonder aantrekkelijk maakte, was het feit, dat ze zo goedkoop – 4 pond 13 shilling vanaf Charing Cross, het postkoetsstation in Londen, tot aan de Rue Notre Dame des Victoires in Parijs – en zo gemakkelijk te volbrengen was dankzij de uitstekende verbindingen. Vandaar, dat velen de verleiding niet konden weerstaan om een kijkje te gaan nemen in Parijs, waarover de Engelse couranten bijna iedere dag volstonden. De jongeren voor een eerste kennismaking met de veelbesproken stad, de ouderen om herinneringen van vroeger op te halen en te zien, hoe Parijs sinds de Revolutie was geworden. Een van de eerste indrukken, die ze na hun aankomst opdeden, was dat het amusementsleven er allerm minst op zijn retour was. De Franse hoofdstad beschikte over niet minder dan tweeduizend danszalen en vierentwintig theaters, waar men temidden van schitterende uniformen overal vrouwen, volgens de nieuwste mode zeer losjes gekleed, hun charmes ten toon zag spreiden. Afgezien van de ontelbare restaurants, café's en andere oorden van vermaak, werd er iedere avond om tien uur een vuurwerk afgestoken, dat telkens